

الدّرس السّادس

إعراب الفعل المضارع (١)

فعل مضارع از جهت اعراب بر سه نوع است :

- ١ - مضارع مرفوع،
- ٢ - مضارع منصوب،
- ٣ - مضارع مجزوم؛

و هریک برای خود علامت‌های خاصی دارد.

مضارع مرفوع و علامت‌های آن

فعل مضارع در حالت عادی مرفوع است.

خوب است نگاهی به صیغه‌های مختلف این فعل داشته باشیم.

يَكْتُبُونَ تَكْتُبُونَ
تَكْتُبَانِ تَكْتُبَيْنَ
يَكْتُبُونَ

يَكْتُبُ أَكْتُبُ
تَكْتُبُ نَكْتُبُ

این فعل‌ها بعد از ضمایر «ا - و - ی»
دارای «نون اعراب» هستند.

آخر این فعل‌ها ضمۀ دارد.

آیا ثبوت نون اعراب نیز علامت رفع است؟

ضمۀ علامت رفع است.

آری ثبوت (نون اعراب) علامت

و می‌دانیم که «ضمۀ» علامت

فرعی؟

اصلی؟

فرعی؟

اصلی؟

رفع است.

رفع است.

علامت‌های
رفع در فعل
مضارع

رفع مضارع با یکی از دو علامت زیر نشان داده می‌شود :

[اصلی] «**يَذْهُ** - **تَذَهَّبُ**» :

[فرعی] «**ثَبُوتُ نُونُ اعْرَابٍ**» :

يَذْهَبَانِ - **تَذَهَّبَوْنَ** - **تَذَهَّبَيْنَ**

مضارع منصوب و علامت‌های آن

همان طور که دانستیم فعل مضارع در حالت عادی مرفاع است مگر این که بعد از عوامل خاصی قرار بگیرد.

به مثال‌های زیر توجه کنید :

﴿فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ...﴾

﴿نَطَمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ﴾

فعل‌های مضارع را پیدا کنید.

آیا علامت‌های رفع مضارع را می‌یابید؟

علامت «رفع» در کدام یک از فعل‌ها وجود ندارد؟

چه حروفی قبل از فعل‌هایی که علامت رفع ندارند، آمده است؟

گاهی حروفی قبل از فعل مضارع می‌آید و آن را منصوب می‌سازد.

«**أَنْ** ، **لَنْ** ، **كَيْ** ، **حَتَّىٰ** و **لِـ**»

«که»، «هرگز»، «تا این که»، «تا، تا این که»، «برای، برای این که»

به کاربرد این حروف دقت کنید :

آن یذهبا	یذهبان
لن تذهبا	تذهبان
لن یذهبوا	یذهبون
حتی تذهبوا	تذهبون
لِتذهبی	تذهبین

آن یذهب	یذهب
لن تذهب	تذهب
حتی اذهب	أذهب
لِنذهب	نذهب

با آمدن حروف ناصبه علامت رفع «نون اعراب» حذف شد.
پس «حذف نون اعراب» علامت

با آمدن حروف ناصبه ضممه به فتحه تبدیل شد.

و می دانیم که فتحه علامت

فرعی؟ اصلی؟
نصب است.

فرعی؟ اصلی؟
نصب است.

می گویند.

حروف ناصبه

به این حروف که باعث منصوب شدن فعل مضارع می شوند

علامت های
نصب در فعل
مضارع

نصب مضارع با یکی از دو علامت نشان داده می شود :

اصلی «—» : آن یذهب، لن تذهب

فرعی «حذف نون اعراب» : آن یذهبا، لن تذهبوا

الضييف

ذهب رجل إلى بيت صديقه وبقي عنده أياماً متوالية حتى ضجر صاحب البيت من إقامته فقرر في حيلة ليتخلص منه. فاقتصر على ضيقه أن يتضايقاً في الفرز غالباً حتى يعرفا من الفائز؟ فقال لولده:

عندما يقفز الضيف إلى خارج البيت، أغلق الباب.

صباح الغد عند السباق، قفز صاحب البيت ذراعين إلى خارج البيت أمّا الضيف فقفز ذراعاً واحداً إلى داخل البيت!

قال صاحب البيت: أنا الفائز، ذراعان مقابل ذراع واحد! فقال الضيف: ذراع واحد إلى داخل البيت خيراً من ذراعين إلى الخارج.

الحاكم الظالم و الشیخ المجنون

ذات يوم خرج الحاج بن يوسف ليتنزه فصادف شيخاً فسأله:
— من أين أنت يا شيخ؟

— من هذه القرية.

— ما رأيك في الحاج؟

— هو أظلمُ الحُكَّامِ. سواد الله وجهه وأدخله النار!

— أتعرّف من أنا؟

أنا الحَجَاجُ.

— أنا فِدَاكَ. وَ هَلْ تَعْرِفُ مَنْ أَنَا؟

أَنَا رَجُلٌ مِنْ هَذِهِ الْقَبْيَلَةِ. أُصْبِحُ مَجْنُونًا كُلَّ يَوْمٍ مَرَّةً فِي مِثْلِ هَذِهِ السَّاعَةِ!!

أَجِبُّ عَنِ الْأَسْلَةِ التَّالِيَّةِ :

١— ما اقْتَرَحَ صَاحِبُ الْبَيْتِ عَلَى ضَيْفِهِ؟

٢— إِلَى أَيْنَ قَفَزَ الضَّيْفُ؟

٣— مَا كَانَ رَأَيُ الشَّيْخِ فِي الْحَجَاجِ؟

٤— مَاذَا قَالَ الرَّجُلُ حِينَ عَرَفَ الْحَجَاجَ؟

اللّهُمَّ إِنَّ الْأَوَّلَ

تَرْجِمْ مَا بَيْنَ الْقَوْسَيْنِ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ ثُمَّ أَجْعَلْهُ فِي الْفَرَاغِ :

- ١- نُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ الْحَقِّ (تا پیروز شویم : انتصار)
- ٢- الْمُؤْمِنُونَ فِي الْأَكْلِ وَالشُّرْبِ. (اسراف نخواهند کرد : اسراف)
- ٣- أَنْتَ اللّهُ عَلَى يَعْمِهِ. (سپاسگزاری می کنی : شکر)

اللّهُمَّ إِنَّ الثَّانِي

عَيْنُ الْأَفْعَالِ الْمُضَارِعَةِ وَإِعْرَابِهِ فِي الْجَمِيلِ الْأَتِيِّ :

- ١- أَمْرُ اللّهِ الْمُسْلِمِينَ أَنْ يَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى.
- ٢- اللّهُمَّ أَسْأَلُكَ أَنْ تُدْخِلَنِي الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِكَ.
- ٣- الدَّهْرُ يُخْلِقُ الْأَبْدَانَ وَيُجَدِّدُ الْأَمَالَ.

اللّهُمَّ إِنَّ الثَّالِثَ

لِإِعْرَابِ وَالتحْلِيلِ الْصَّرْفِيِّ :

«لَا يَعْدِمُ الصَّبَورُ الظَّفَرَ»

فعل مضارع هرگاه با یکی از ادوات ناصبه «أَنْ، كَيْ، حَتَّى، لِ» به کار رود معادل مضارع التزامی زبان فارسی ترجمه می‌گردد:

أَنْ يَكُتب : بنویسد، که بنویسد. كَيْ يَذَهَبُوا : بروند، برای این که بروند.

و هرگاه با «لَنْ» به کار رود معادل مستقبل منفی فارسی ترجمه می‌گردد:

لَنْ يَذَهَبَ : نخواهد رفت.

صَحَّحْ مَا تَرَاهُ مِنَ الْأَخْطَاءِ فِي تَرْجِمَةِ الْعَبَارَاتِ التَّالِيَةِ :

١- ﴿لَنْ تَنَالُوا الِّبَرَّ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ﴾

هرگز به نیکی دست نیافتدید مگر از آن‌چه برای خود دوست داشتید انفاق کرده باشید.

٢- «مِنْ أَخْلَاقِ الْجَاهِلِ : الإِجَابَةُ قَبْلَ أَنْ يَسْمَعَ وَالْمُعَارِضَةُ قَبْلَ أَنْ يَفْهَمَ وَالْحُكْمُ بِمَا لَا يَعْلَمُ». .

از خصلت‌های نادان این است که: قبل از آن که می‌شنود پاسخ می‌گوید و قبل از

آن که می‌فهمد مخالفت می‌کند و درباره آن‌چه نمی‌داند داوری می‌کند.

إقرأ العبارات ثم ترجمتها إلى الفارسية بعبارات مألوفة:

* الكلام في وثائق ما لم تتكلّم به فإذا تكلّمت به صرّت في وثاقه
فاخرُنْ لسانك كما تخرُنْ ذهبك.

أُخْزُنْ : نگهدار صِرْتَ : می شوی وِثَاقٍ : بند

كدام جمله مفهوم صحيح آيه را می رساند؟

الف) ﴿ هو الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِياءً وَ الْقَمَرَ نُورًا ... لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السَّنَينَ وَالْحِسَابَ ﴾ (يونس / ٥)

۱- خورشید منشأ روشنایی ماه است.

۲- خورشید و ماه پایه و اساس تقویم نگاری هستند.

ب) ﴿ لَا الشَّمْسُ يَبْغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرُ وَ لَا اللَّيلُ سَابِقُ النَّهَارِ ﴾ (س / ٤٠)

۱- بر عالم آفرینش، نظم حکم فرما است.

۲- شب و روز از حرکت خورشید و ماه بوجود آمده است.

ج) ﴿ إِذَا بَرِقَ الْبَصْرُ وَ خَسَفَ الْقَمَرُ وَ جُمِعَ الشَّمْسُ وَ الْقَمَرُ ﴾ (القيامة / ٧ - ٩)

۱- خسوف و کسوف ماه و خورشید را بیان می کند.

۲- حوادث روز قیامت را بیان می کند.

الدَّرْسُ السَّابِعُ

إعراب الفعل المضارع (٢)

مضارع مجزوم و علامت‌های آن

«لَا تَخْرُنْ، إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا»

آیا این فعل را به خاطر می‌آورید؟ و می‌توانید آن را معنا کنید.

دانستیم :

اگر بخواهیم شخصی را از عملی بازداریم از مفهوم نهی استفاده می‌کنیم.

آیا روش ساختن نهی را از فعل مضارع به یاد دارید؟

نهی	مضارع	لانهی
لاتَّخْرُنْ	تَخْرُنْ	لَا

با آمدن «لَا»ی نهی، آخر فعل ساکن شد که این سکون علامتی برای جزم است.

لَا \Leftarrow حرف ناهیه جازمه
 می‌گویند.
 در این حالت به
 فعل مضارع \Leftarrow فعل مضارع مجزوم

حروف دیگری نیز وجود دارند که مانند «لَا»ی نهی عمل می‌کنند. که عبارتند از «لم، لما، لام امر».

دقت کنید :

لَمْ يَكُبُّا
لَمَا تَكُبُّي
لِكُبُّوا

علامت جزم این
فعل‌ها مانند نصب
آن‌ها است یعنی
چگونه است؟

فرعی؟
اصلی؟

لَمْ يَكُبُّ
لَمَا تَكُبُّ
لِكُبُّ

علامت جزم این
فعل‌ها سکون است.

فرعی؟
اصلی؟

علامت‌های
جزم در فعل
 مضارع

جزم مضارع معمولاً با یکی از دو علامت زیر نشان داده می‌شود:

اصلی «ـ»: لم يذهب، لا تذهب
فرعی «حذف نون اعراب»: لم يذهبَا، لا تذهبوا

اگر درس بخوانی، موفق می‌شوی.

به این عبارت از
زبان فارسی توجه کنید:

بدانیم

به چنین جملاتی که وقوع آن مشروط باشد

جملات شرطی

می‌گویند. جملات شرطی دارای ۳ رکن است:

جواب شرط

فعل شرط

ادوات شرط

موفق می‌شوی

درس بخوانی

اگر

به معادل جمله
شرطی بالا در زبان
عربی دقت کنید.

کلماتی که در آغاز جمله‌های شرطیه می‌آیند «ادوات شرط» نامیده می‌شوند،
مانند: **إِنْ**، **مَنْ**، **مَا**، **أَيْنَما**
«اگر» «هر که» «هرچه» «هرجا»

اکنون به کاربرد ادوات شرط نظری می‌افکنیم

﴿إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرُكُمْ﴾

﴿وَ مَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ
مَنْ يَزْرَعْ شَرًّا يَحْصُدْ نَدَاماً﴾.

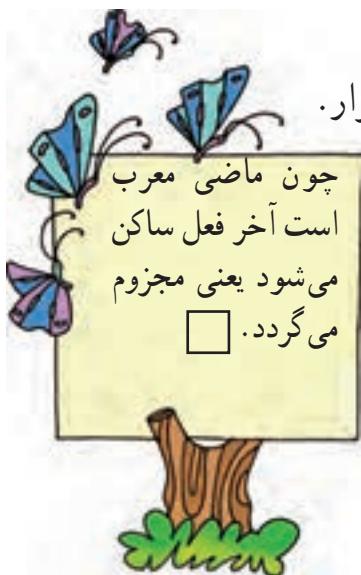
- در هر عبارت چند فعل وجود دارد؟ یک فعل ○ دو فعل ○ سه فعل ○
- این فعل‌ها چه نوع فعل‌هایی هستند؟ ماضی ○ امر ○ مضارع ○
- آیا ادوات شرط تأثیری در اعراب فعل‌ها داشته است؟
- آری ○ خیر ○
- اعراب فعل‌ها چگونه است؟ مرفوع ○ منصوب ○ مجزوم ○

ادوات شرط از کلمات جازمه‌ای هستند
که دو فعل مضارع بعد از خود را مجازوم
می‌کنند. اولی به عنوان فعل شرط و دومی
به عنوان جواب شرط.

؟ اگر فعل شرط یا جواب شرط ماضی باشد

کدام یک از دو حالت رخ می‌دهد؟

إن صَبَرْتَ، أَدْرَكْتَ بصیرکَ منازلَ الْأَبْرَارِ.

چون ماضی معرب
است آخر فعل ساکن
می‌شود یعنی مجروم
می‌گردد. □

چون ماضی مبني است
حرکت آن تغییر نمی‌کند
بنابراین محللاً مجروم
است. □

یکی از موارد جزم فعل مضارع زمانی است که در جواب طلب (امر، نهی و ...) بیاید :

أُدْرُسْ تَنَجَّحْ : درس بخوان تا موفق شوی.

فعل طلبی جواب طلب

لَا تَكِذِبْ يُخْبِئَ اللَّهُ : دروغ نگو تا خدا تو را دوست بدارد.

فعل طلبی جواب طلب

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ

اجتمعَ قومٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ حَوْلَ نَبِيِّهِمْ فَقَالُوا :

يَا نَبِيَّ اللَّهِ! إِنَّ الْعُدُوَّ أَخْرَجَنَا مِنْ بِلَادِنَا وَدِيَارِنَا. ﴿إِبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾

قالَ النَّبِيُّ : إِنِّي أَعْلَمُ إِنْ يَكْتُبَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ الْقِتَالَ فَإِنَّكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

الْقَوْمُ : لِمَاذَا لَا تُقَاتِلُ أَعْدَاءَنَا، لَقَدْ أَخْرَجُونَا مِنْ بِلَادِنَا وَدِيَارِنَا.

فَلَمَّا كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْقِتَالَ أَعْرَضَ كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَلَمْ يُقَاتِلُوهَا.

قالَ النَّبِيُّ : ﴿إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالِوتَ مَلِكًا﴾

الْقَوْمُ : كَيْفَ يُمْكِنُ أَنْ يَكُونَ طَالِوتُ مَلِكًا عَلَيْنَا وَهُوَ فَقِيرٌ لَا يَمْلِكُ شَيْئًا.

فَتَبَاحَحُوا كَثِيرًا فَلَمْ يَتَّسِعْ طَالِوتٌ إِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ.

فِي سَاحَةِ الْقِتَالِ عِنْدَمَا شَاهَدُوا كَثْرَةً أَعْدَاءِهِمْ وَقِلَّةَ عَدَدِهِمْ طَلَبُوا مِنَ اللَّهِ أَنْ

يُئْتِيَ أَقْدَامَهُمْ وَقَالُوا : ﴿إِنَّا نُصْرَنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾

وَقَالَ الْمُؤْمِنُونَ مِنْهُمْ : إِنَّ تَصْرِيفَهُمْ تَتَغَلَّبُوا عَلَيْهِمْ. فَقَاتَلُوهُمْ بِشِدَّةٍ وَهَرَمُوهُمْ.

كَمَا قَالَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى : ﴿كَمْ مِنْ فِتَّةٍ قَلِيلٍ غَلَبَتْ فِتَّةٌ كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ﴾

طريق الموّدة

نَصَحَ أَحَدُ الْحُكَمَاءِ ابْنَهُ قَائِلًا :

يَا بُنَيَّ! أَحِبُّ قَوْمَكَ يُحِبُّوكَ وَتَوَاضَعْ لَهُمْ يَرْفَعُوكَ وَابْسُطْ لَهُمْ وَجْهَكَ
يَحْتَرِمُوكَ وَأَكْرِمْ صِغَارَهُمْ - كَمَا تُكْرِمُ كِبَارَهُمْ - يُكْرِمُكَ كِبَارُهُمْ وَيَكْبِرُ عَلَى
مَوَدَّتِكَ صِغَارُهُمْ وَابْدُلْ مَالَكَ وَأَعْزِزْ جَارَكَ فِي ذِلِّكَ شَيْئٌ لَكَ سِيَادَتُكَ.

أَبِيجَتْ عَنِ الْأَسْلَةِ التَّالِيَةِ :

١ - مَا قَالَ بَنُو إِسْرَائِيلَ لِنَبِيِّهِمْ؟

٢ - هَلْ قَبِيلَ النَّاسُ طَالَوْتَ مَلِكًا عَلَيْهِمْ؟ وَلِمَاذَا؟

٣ - مَا كَانَ سَبِيلُ انتصارِ الْمُؤْمِنِينَ؟

٤ - كَيْفَ شَيْئُ السِّيَادَةِ؟

التَّمَرِينُ الْأُولُ

إِسْتَخْرَجَ مِنَ النَّصِّ الْأُولِ ثَلَاثَةَ أَفْعَالٍ مُضَارِعَةٍ تُمَعَّبَ بِهَا.

التَّمَرِينُ الثَّانِي

عَيْنُ الْجَوَابِ الصَّحِيحِ لِلْأَسْئَلَةِ وَفَقَاءِ الْمَاجَاهِ فِي النَّصِّ :

١- مَيْزٌ إِعْرَابٌ «قَوْمٌ» :

الف) خبر مفرد ب) فاعل

ج) مبتدأ د) مفعول به

٢- كَمْ مَعْرُوفٌ فِي آيَةِ «إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا»؟

الف) ١ ج) ٣ ب) ٢ د) ٤

٣- عَيْنُ الْخَطَاءِ عَنْ «طَالُوتٍ» :

الف) مَعْرُوبٌ ب) جَامِدٌ ج) عَلَمٌ د) مَنْصُوفٌ

٤- عَيْنُ الْمَفْعُولِ بِهِ فِي عِبَارَةِ «فَلَمَّا كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْقِتَالَ أَعْرَضَ كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَلَمْ يُقَاتِلُوا» :

الف) اللَّهُ ب) الْقِتَالُ ج) كَثِيرٌ د) هُمْ

٥- مَا نَوْعُ الْإِعْرَابِ فِي «تَتَعَلَّبُوا»؟

الف) فَرْعَى ب) تَقْدِيرِيٌّ ج) مَحْلِيٌّ د) أَصْلِيٌّ

التَّمَرِينُ الثَّالِثُ

لِلْإِعْرَابِ وَالتحْلِيلِ الصرفيِّ :

«تَوَاضَعَ يَرْفَعُكَ اللَّهُ»

إقرأ النص التالي و ترجمته ثم صبح الأخطاء التي أشير إليها بخطٌ :

الجُود

خَرَجَ رَجُلٌ مَعَ أَبْنَهُ إِلَى الصَّحْرَاءِ وَ هَمَا يُرِيدَانِ أَنْ يَصِدَّانِ فَنَزَّلَ عِنْدَ رَجُلٍ. كَانَ لِهِذَا الرَّجُلِ عَنْزَةٌ فَدَبَحَهُ لَهُمَا فَأَكَلَا مِنْهَا.

عِنْدَمَا أَرَادَ الضَّيْفُ أَنْ يَتَرُكُ الرَّجُلَ قَالَ لِابْنِهِ : إِذْفَعْ لَهُ مَا تَهْدِهَ دِينَارٌ فَقَالَ وَلَدُهُ : هُوَ فَقِيرٌ يَقْنَعُ بِالْقَلِيلِ. فَأَجَابَ : أَنَا لَا أَفْبِلُ أَنْ أَذْفَعَ لَهُ الْقَلِيلِ لِأَنَّهُ ذَبَحَ لَنَا كُلَّ مَا كَانَ عِنْدَهُ.

للتعريف :

تلاش رمز موافقیت است

— رمز موافقیت تو در درس چیست؟

— من تلاش می کنم. هر کس تلاش کند موفق می شود.

— آیا مرا در درس ها کمک می کنی؟

— البته، با کمال میل.

— سپاسگزارم. دوست دارم که در همه درس ها قبول شوم.

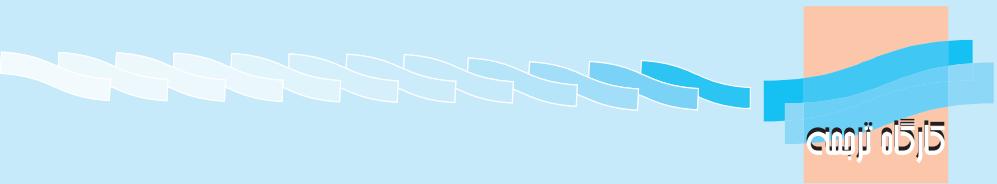
— چه وقت شروع کنیم؟

— امروز

— بسیار خوب، من در خدمت شما هستم.

— متشرکرم.^۱

۱- تلاش : الاجتهاد — رمز موافقیت : سر النجاح — کمک می کنی : سُاعِدُ — البته : طبعاً — با کمال میل : بكل سرور (بكل رغبة) — قبول شوم : أنْ أَنْجَحَ — بسیار خوب : جيد جداً — خدمت شما : خدمتك

– فعل مضارع مجروم به «لم» معهولاًً معادل ماضي منفي است :

لم يكتب = ما كتب : نوشت لم يذهبوا = ما ذهبوا : نرفند

لم يتکاسلن = ما تکاسلن : تنبلي نكردند.

– فعل شرط و جواب شرط هرگاه ماضي باشند معهولاًً معنای مضارع می دهند :

﴿إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنفُسِكُم﴾ : اگر نیکی کنید، به خود نیکی می کنید.

– فعل مضارع مجروم به لام امر مانند مضارع التزامي فارسي ترجمه می شود :

لیعلموا : باید بدانند لینهض : باید برخیزد

لندھب : باید برویم

صَحَّحَ مَا تَرَاهُ مِنَ الْأَحْطَاءِ فِي تَرْجِمَةِ الْعِبَارَاتِ التَّالِيةِ :

۱- ﴿قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَ لَكُنْ قُولُوا أَشْلَمْنَا﴾

اعراب گفتند : ما ايمان می آوريم، بگو شما ايمان نمی آوريد بلکه بگويند اسلام
می آوريم.

۲- لیکن أَحَبُ الدَّخَائِرِ إِلَيْكَ ذَخِيرَةُ الْعَمَلِ الصَّالِحِ.

محبوب ترین توشه ها در نزد تو توشه کار نیک است.

۳- مَنْ ظَلَمَ عِبَادَ اللَّهِ كَانَ اللَّهُ خَصْمَهُ.

هرکس به بندگان خدا ستم کرد، خداوند دشمن او بود.

إقرأ العبارات ثم ترجمتها إلى الفارسية بعبارات مألوفة :

* يا بُيَّ أَحِبِّ لِغَيْرِكَ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ وَأَكْرَهُ لَهُ مَا تَكْرَهُ لَهَا وَلَا تَظْلِمْ كَمَا لَا تُحِبُّ
أَنْ تُظْلِمَ وَأَخْسِنْ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يُحْسِنَ إِلَيْكَ وَاسْتَقْبِعْ مِنْ نَسِيكَ مَا تَسْتَقْبِعُ مِنْ غَيْرِكَ.

استقببع : ناپسند بدار یخسن إلیک : به تو نیکی شود آن تظللم : مورد ستم واقع شوی

۱- با انتخاب کلمه مناسب ترجمه آیات زیر را کامل کنید.

الف) «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» (الطلاق / ۳)

هر کس چه کسی

و به خدا توکل کند خدا او را کفایت می کند.

ب) «إِنْ تُفْرِضُوا اللَّهَ قَرْضاً حَسْنَا يُضَاعِفُهُ لَكُمْ» (التغابن / ۱۷)

اگر که به خداوند وامی نیکو دهید خداوند آن را برای شما دو برابر می کند.

ج) «وَمَا تُفِقُّوا مِنْ شَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ» (آل عمران / ۹۲)

اگر هر آن چه اتفاق کنید پس خداوند به آن آگاه است.

۲- آیات زیر را با فعل مناسب کامل کنید.

الف) «وَمَا ... مِنْ خَيْرٍ إِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ» (البقرة / ۲۱۵)

و هر آن چه را از کار نیک انجام دهید خداوند بی شک به آن آگاه است.

ب) «فَادْكُرُونِي كُمْ» (البقرة / ۱۵۲)

پس مرا یاد کنید تا من نیز شما را یاد کنم.

ج) «فَمَنْ مَثْقَلَ ذَرَّةً خَيْرًا يَرَهُ» (الزلزال / ۷)

و هر کس به وزن ذره ای نیکی کند آن را می بینند.